Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Kodanikuühiskonna roll Euroopa Liidu ja Moldova suhetes”

(2012/C 299/07)

Raportöör: **Evelyne PICHENOT**

13.–14. juulil 2011. aastal toimunud täiskogu istungjärgul otsustas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee vastavalt kodukorra artikli 29 lõikele 2 koostada omaalgatusliku arvamuse järgmises küsimuses:

„*Kodanikuühiskonna roll Euroopa Liidu ja Moldova suhetes*”

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav välissuhete sektsioon võttis arvamuse vastu 28. juunil 2012.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis 482. täiskogu 11.–12. juuli 2012. aasta istungjärgul (11. juuli istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 143, erapooletuks jäi 9 liiget.

1. **Järeldused ja soovitused**

1.1 Võttes arvesse Euroopa Liidu ja Moldova Vabariigi ühist huvi teha tihedamat koostööd, on komitee käesolevas arvamuses ning oma 2012. aasta märtsis toimunud külaskäigu alusel otsustanud teha järgmised soovitused, eesmärgiga:

— tõhustada kodanikuühiskonna rolli ning seda ennekõike Moldova majandus-, sotsiaal- ja keskkonnakomitee CESEM asutamise kaudu,

— sõlmida põhjalik ja täielik vabakaubandusleping,

— taastada Moldova territoriaalne terviklikkus.

1.2 Oma soovitustes komisjonile ja Euroopa Parlamendile soovitab komitee tegutseda tasakaalustatud vabakaubanduslepingu sõlmimise nimel, kaasates kodanikuühendused selle protsessi kõikidesse etappidesse. Põhjaliku ja täieliku vabakaubanduslepingu sõlmimiseks peab komisjon tegema koostööd Euroopa välisteenistusega. Komitee kutsub:

— tagama Moldova organite tõhusat osalemist, kaasates nad jätkusuutlikkuse mõjuhinnangute raames praegu toimuvasse **üldsusega konsulteerimisse** ([1]) ning kavandatavatesse kodanikuühiskonna avalikesse kuulamistesse ja koosolekutesse,

— korraldama Moldova parlamendi, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning kodanikuühenduste vahel ühise **konverentsi** nimetatud **mõjuhinnangu tulemuste analüüsimiseks** ning andma kodanikuühendustele korrapäraselt teavet läbirääkimiste käigu kohta,

— keskenduma sotsiaalsete ja keskkonnaalaste mõjude kindlakstegemisele, lähtudes seejuures eelkõige aastatuhande arengueesmärkide saavutamist käsitleva aruande tähelepanekutest, ([2]) et valmistada tulevase lepingu tarbeks ette **peatükk säästva arengu kohta**.

— koostama uuringu tingimuste kohta, mis võimaldavad **pöörata** Transnistria **majanduse taas avatud kaubanduse teele**,

— intensiivistama pingutusi Moldova ühiskondlike ja erialaste arvamusliidrite ning meedia harimiseks **ELi** kaubandusalase **õigustiku** tõhusa kohaldamise teemal,

— võtma arvesse **tehnilise abi** vajadust Moldova õigusnormide kooskõlastamiseks ELi õigustikuga, eelkõige põllumajandusliku toidutööstuse valdkonnas,

— kavandama **asjakohaseid tugimeetmeid** koos kohandamismenetlusega, et võimaldada kasutada täielikult kõiki eeliseid, mida pakub tõeline integreerimine Euroopa majandusse ning näitama üles erilist ettevaatlikkust välispiiride julgeoleku tagamisel, kaasates sellesse kõik lepingus osalevad partnerid,

— nägema ette kaubanduslepingut käsitleva **ühise järelevalvekomitee** asutamise ning andma komitee kaasabil panuse, et kaasata kodanikuühiskond tulevase põhjaliku ja täieliku vabakaubanduslepingu **järelevalvesse**, eraldades vahendid Moldova kodanikuühiskonna ülesehitamiseks,

([1]) „Consultation on Deep and Comprehensive Free Trade Areas/EU – Moldova 2012”, kaubanduse peadirektoraat.

([2]) „The second millennium development goals report, Republic of Moldova 2010”, ÜRO.

— tagama **Moldova sotsiaalpartnerite kaasamise idapartnerluse foorumisse** ning lülitama lepingu sotsiaaltingimused idapartnerluse sotsiaalse dialoogiga tegeleva V töörühma päevakorda,

— soodustama OSCE toel kontakte **Transnistria kodanikuühiskonnaga**, et viimane saaks osaleda ELiga tihedama koostöö arendamises.

1.3 Oma soovitustes **Moldova riigiasutustele** julgustab komitee **Moldova valitsust ja parlamenti**:

— teavitama arvukaid kodanikuühendusi sellest, kuidas on edenenud ELiga tihedama koostöö arendamine ning soodustama **ELiga tihedama koostöö arendamist käsitlevat avalikku arutelu** sotsiaalpartnerite ja eri huvirühmade osavõtul (põllumajandustootjad, tarbijad, keskkonna-, naisning inimõigusaktivistid jne).

— töötama selle nimel, et Euroopa asjade ministeeriumi juhtimisel toimuks **teabevahetus** ühiskondlike ja erialaste arvamusliidritega ning hoidma alal riikliku osalemisnõukogu vaatlejarolli valitsuses,

— asutama **Moldova majandus-, sotsiaal- ja keskkonnakomitee**, tuginedes ELi või naaberriikide vastavale kogemusele,

— kaasama sidusrühmi ELiga **energia ja teaduse valdkonnas** sõlmitud lepingute elluviimisesse,

— tugevdama sotsiaalset dialoogi ning tagama kinnipidamine **Euroopa Nõukogu Euroopa sotsiaalhartast**, kaotades eelkõige erimeelsused ja võttes vastu protokolli kollektiivkaebuste süsteemi kohta,

— käsitlema suurima prioriteedina **noorte ja naiste integreerimist tööturule**,

— panustama korruptsioonivastase võitluse tõhustamisse.

1.4 Oma soovitustes **Moldova kodanikuühiskonna organisatsioonidele** väljendab komitee soovi arendada Moldova kodanikuühiskonnaga suhteid idapartnerluse raames. Käesolevaga teeb komitee Moldova kodanikuühendustele järgmised ettepanekud, mida ta loodab ka tutvustada Moldovas aset leidval konverentsil, kus antakse konkreetne vorm idapartnerluse eesmärgile „inimestevahelised kontaktid" üle. Lisaks Moldova majandus-, sotsiaal- ja keskkonnakomitee asutamisele soovitab komitee sotsiaalpartneritele ja kodanikuühiskonna partneritele järgmist:

— luua tihedamad sidemed selliste **ELi valdkondlike suurplatvormidega**, nagu vaesuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm või eri riikide tööandjate liidud, samuti vaatlejastaatuse kaudu Euroopa Ametiühingute Keskliidus.

— tugevdada oma **järelevalverühmi** ametiühingute ja tööandjate liitudes ning Euroopa-asjade kollektiivlepinguid käsitlevas riiklikus komisjonis,

— arendada **sotsiaalset dialoogi** kooskõlas ILO lepingute ja Euroopa Nõukogu Euroopa sotsiaalhartaga,

— innustada **sotsiaalset dialoogi** põhjaliku ja täieliku vabakaubanduslepingu ettevalmistamisel ja selle täitmise jälgimisel,

— arendada ekspertteadmisi **ökoloogilise ellusuhtumise** küsimuses, sh kasvuhoonegaaside vähendamine, olelusringi analüüs, CO_2-jalajälg või ökosüsteemi teenused.

2. Moldova kodanikuühiskond ELi ja idapartnerlusega tihedamate sidemete loomise protsessis

2.1 Moldova kodanikuühiskond on juba olemasolevate mehhanismide kaudu seotud ELiga tihedamate sidemete loomise poliitikaga Jaanuaris 2011 asutatud 30-liikmeline nõuandev organ CNP (riiklik osalemisnõukogu) teeb koostööd valitsusega, lisaks on olemas veel üks nõuandev organ kohalikus parlamendis. Novembris 2010 asutatud ELiga integreerumise riiklik konvent koondab mitmeid organisatsioone, kelle ülesanne on teha ettepanekuid ja levitada teavet ELiga integreerumise protsessi kohta, mis võimaldab arendada vahetut ja avatud dialoogi osalejatega. Lisaks on tekkinud mitmeid üleriigilisi kodanikuühiskonna teemaplatvorme.

2.2 Moldova organisatsioonid osalevad idapartnerluse kodanikuühiskonna foorumi mitmes töörühmas: demokraatia, inimõigused, hea valitsemistava ja stabiilsus, üldsoovitused, keskkond, energia ja kliimamuutus, inimestevahelised suhted. Komitee soovib julgustada V töörühma arendamist, mille raames käsitletakse sotsiaalset dialoogi, mis hõlmab ka üldisemaid majandus- ja sotsiaalküsimusi ([3]).

2.3 Sotsiaalpartneritel on oluline roll ELi ja Moldaavia tihedama koostöö arendamisel. Ametiühingute sõltumatus on sätestatud põhiseadusega ning seda reguleeritakse 2000. aasta juulis

([3]) Komitee arvamus teemal „Kodanikuühiskonna panus idapartnerlusse", ELT C 248, 25.8.2011. Komitee arvamus teemal „Uus lähenemisviis muutuvale naabrusele", ELT C 43, 15.2.2012.

vastu võetud seadusega, mis tagab ühinemisvabaduse, kollektiivläbirääkimiste õiguse ja ametiühingu vara kaitse. Viimastel aastatel on ametiühingute struktuur riigis kardinaalselt muutunud: kaks ametiühingut, CSRM ja Solidaritate moodustasid ühe keskse ühingu, Moldova ametiühingute keskliidu (CNSM). See ühines Rahvusvahelise Ametiühingute Keskliiduga ning osaleb järjest aktiivsemalt selle ettevõtmistes ja koosolekutel. Moldova ametiühingute keskliit võiks taotleda ka vaatlejastaatust Euroopa Ametiühingute Keskliidus.

2.3.1 Kõige paremini esindatud tööandjate organisatsioon on 1996. aastal asutatud 32-liikmeline Moldova tööandjate keskliit, mis on mittepoliitiline sõltumatu liit. Riiklik tööhõiveamet juhib ELi ja Moldova ühist projekti „Mobility Partnership", et võimaldada Moldova tööturu sujuvat integreerumist. Integreerumisprotsessis osalevad ka tööandjate organisatsioonid, kes rakendavad projekti meetmeid kohalikul ja piirkondlikul tasandil.

2.3.2 Seega oleks kasulik tõhustada sotsiaalpartnerite teabepunkte põhjaliku ja täieliku vabakaubanduslepingu kohta, kes teevad koostööd oma Euroopa või ELi sõsarorganitega.

2.4 Teatavate elanikkonnarühmade olukord on halb eelkõige maapiirkondades. Sotsiaalkeskkonna halvenemine mõjub kõige rängemini naistele, kes seisavad silmitsi selliste probleemidega, nagu kõrge tööpuudus, haridusele mittevastava töö tegemine, töötasu langus, hooajatöö või siis liiga madalad sotsiaaltoetused. Naistel on küll meestega sarnased õigused, kuid nad on tööturul haavatavamad. Lisaks on vaid 14 % Moldova ettevõtjatest naised. Maaelanikkonna osakaal allpool vaesuspiiri elavate inimeste hulgas on endiselt suur ([4]) ning 2009. aastal täheldati vaesuses elavate maaelanike kasvu veelgi. Moldova lapsed on vastamisi mitmesuguste murettekitavate ohtudega, nagu püsiva elukoha puudumine, lapstöö, lastega kaubitsemine, prostitutsioon. Endiselt on suur osakaal nn sotsiaalsetel orbudel, st lastel, kelle perekond on andnud nad lastekodusse vaesuse tõttu.

2.5 Juba mitu aastat on näha meedia paremat toimimist. Moldova audiovisuaalse meedia koordineerimisnõukogu võttis 2010. aasta oktoobri lõpus ELi ja Euroopa Nõukogu kaasabil vastu uue meetodi poliitika kajastamise järgimiseks meedias. Lisaks tekkis 2010. aastal kaks uut telekanalit (Jurnal TV ja Publika TV) ning neli uut raadiojaama (Radio Sport, Aquarelle FM, Publika FM, Prime FM). Ajakirjanike ELi-teemaline koolitamine peaks olema esmajärguline ülesanne. Sõnavabaduse areng võimaldab teavitada kodanikke ja äriringkondi, aga ka põllumajandustootjaid, paremini ELiga tihedama koostöö tegemise protsessi väljakutsetest.

2.6 Olgugi, et kodanikuühiskond on vaieldamatult arenenud, on tal veel tõsiseid organisatoorseid raskusi. Endiselt esineb piirkondadevahelist ebavõrdsust: valitsusväline tasand on aktiivne suurasumites, nagu Chișinău, Bălți, Cahul et Ungheni, kuid riigi ülejäänud osas vähem arenenud. Ametiühingud on seevastu maapiirkondades paremini esindatud. Kestva lõhe tõttu on koostöö Dnestri jõe kahe kalda vahel veel üsna piiratud. Lisaks sõltuvad VVOd üsna palju üksikutest välismaistest abiandjatest, asjaolu, mis võib mõjutada nende sõltumatust ja elujõulisust. Eksperdivõrgustikud on küll kvaliteetsed, kuid koosnevad piiratud hulgal spetsialistidest, samuti ei ole suuremate VVOde loetelu viimastel aastatel eriti täiendust saanud.

3. **Kodanikuühiskond ning uus põhjalik ja täielik vabakaubandusleping**

3.1 ELi ja Moldova vaheline põhjalik ja täielik vabakaubandusleping hõlmaks kaupu, teenuseid ja investeeringuid, kuid selle põhjalik ja täielik olemus tooks kaasa ELi kaubandusalase õigustiku tõhusa ülevõtmise ja kohaldamise. See eeldab asjakohast toetust ja olulisi reforme. Moldova majandus ei põhine praegu konkurentsil. Selle põhjuseks on vilets transpordiinfrastruktuur (eriti maanteed), väikesemahuline siseturg, innovatiivse keskkonna puudumine, pidev poliitiline ebastabiilsus, keeruline juurdepääs rahalistele vahenditele ning korruptsioon. Eksport ei ole suunatud üksnes endistesse Nõukogude Liidu riikidesse. Väliskaubanduse suunamuutus Euroopa poole on silmnähtav – sinna läheb ligi pool ekspordist. Selle tulemusel on suurenenud tekstiilisektori osa ekspordis (1999. aastal 10 %, 2008. aastal 22,7 %), ([5]) mis tuleneb odavast kvalifitseeritud tööjõust.

3.2 Umbkaudu septembris 2012 valmib säästva arengu mõjuhinnang, mille koostamist alustati läbirääkimiste algatamisega üheaegselt ja mis peaks sisaldama teavet kaubanduse avamise heade ja halbade mõjude kohta ([6]). Nõustava organi üksikasjaliku kirjelduse ([7]) kohaselt tuleb komiteega läbirääkimiste ja üldsusega konsulteerimise üle nõu pidada. Samuti tuleb erilist tähelepanu pöörata „seisukohavõtu dokumendile", mille komisjon peab pärast mõjuhinnangut koostama, ning tugimeetmete võtmisele.

3.3 Lepingulised riskid ELi jaoks on selged –peamiselt on need seotud tervishoiu- ja taimekaitse-eeskirjadega ning investeerimistagatistega. Ärikliima parandamine Euroopa investeeringute ligimeelitamise eesmärgil eeldab tõhusamat võitlust korruptsiooni vastu. Vastavalt 2011. aasta korruptsiooni tajumise indeksile on Moldova maailmas 112. kohal, näitajaga 2,9 punkti 10st ([8]). Seda ülesannet täidavad majanduskuritegude ja korruptsiooni vastu võitlemise keskus ning korruptsiooniga tegelev eriprokurör. Korruptsiooni käsitlev seadusandlus on piisav, vajaka jääb korruptsioonivastase poliitika praktilisest

([4]) Moldova Statistics, veebileht „Rural Poverty Portal", http://www.ruralpovertyportal.org/web/guest/country/statistics/tags/moldova.

([5]) Florent Parmentier „Moldova, a Major European Success for the Eastern Partnership?", Robert Schumani Fond, 22. november 2010, http://www.robert-schuman.eu/doc/questions_europe/qe-186-en.pdf.

([6]) Komitee arvamus teemal „Säästva arengu mõjuhinnangud ja Euroopa Liidu kaubanduspoliitika", ELT C 218, 23.7.2011.

([7]) „Trade Sustainability Impact Assessment in support of negotations of DCFTAs between the EU and respectively Georgia and the Republic of Moldova", Ecorys, 6. veebruar 2012.

([8]) „ENP Country Progress Report 2011 – Republic of Moldova", Euroopa Komisjoni memo, Brüssel, 15. mai 2012.

elluviimisest. Siin on põhjuseks poliitilise tahte puudumine, kodanike muretuvõitu suhtumine ning kodanikuühiskonna passiivsus sellele küsimusele tähelepanu juhtimisel. Korruptsiooni vastu võitlemine on rahvusvaheliste abiandjate (Euroopa Nõukogu, Euroopa Liit, Maailmapank, UNDP, USAID jne) üks suurimaid prioriteete. Sellesse on investeerinud ka mitmed VVOde ühendused (korruptsiooni analüüsimise ja ennetamise keskus, Transparency International Moldova, Anti-Corruption Alliance, uuriva ajakirjanduse keskus jne). Valitsuste sage vahetumine ei ole võimaldanud praeguseni selles valdkonnas märgatavat edu saavutada.

3.4 Põhjalik ja täielik vabakaubandusleping avaldab olulist mõju sotsiaalvaldkonnale. Seoses sellega rõhutab komitee sotsiaalse dialoogi olulisust riigi arengus. Ta soovitab võtta vastu Euroopa Nõukogu protokolli kollektiivkaebuste süsteemi kohta, parandada tööinspektsiooni ja asutada töökohtud. Moldova pädevad asutused teevad ebaseadusliku töö küsimuses koostööd ILOga, et liikuda ELi standardite poole, samuti osaletakse aktiivse vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse Euroopa aasta 2012 tegevuses. Parandada tuleks Moldovasse tagasipöördunud rändajate vastuvõttu ning edendada välismaal elavate moldovlaste õigusi. Eelistada tuleks ka tööjõu koolitamist ja ümberõpet.

3.5 Lepingu läbirääkimiste taustal on Moldova jaoks olulised valdkonnad veel põllumajandus ja põllumajanduslik toidutööstus. Kui Moldova põllumajandussektor soovib eksportida ELi turule ja tagada toodete toiduohutust, tuleks arendada päritolutõendite süsteemi, tervishoiu- ja taimekaitse-eeskirjadega vastavusse viimist ning konkurentsieeskirjade järgimist. Praeguseks on võetud küll vastu eeskirju, kuid nende täitmine on pikaldane ja kulukas, eelkõige loomsete saaduste valdkonnas (2008. aastal oli ainus ekspordikõlblik loomne saadus mesi). ELi standarditega toimetulek toob väiketootjatele kaasa suuri kulusid, mistõttu peab valitsemissektor kujundama institutsioonilise reformide poliitikat ja toetama nii põllumajanduslikku toidu- kui ka veinitööstust. Euroopa Komisjoni „kaubandusabi" meetme raames rahastatavad projektid on taseme tõstmise seisukohast väga väärtuslikud.

3.6 Tööstussektor, mis oli pikalt varjusurmas, tundub kasutavat hästi ära hinna- ja konkurentsieelist, mida annab Euroopa turu lähedus ja millest annab tunnistust tekstiilisektori kiire areng. Kergetööstust võib arendada kõikjal Moldovas, eriti võiks seda teha ebasoodsamas olukorras olevates lõunapoolsetes piirkondades. Põhjas alustas tänu Saksa investoritele hiljuti tegevust autotööstus. Arengu seisukohast on olulised küsimused Moldova osalemine ELi Doonau piirkonna strateegias ja suurte tööstusrajatiste moderniseerimine (eriti Dnestri paremkaldal).

3.7 Et vabakaubandusleping ELiga oleks tõepoolest põhjalik ja täielik, peab see põhinema Moldova võimel võtta üle ELi õigustik. See nõue on seotud asjakohase rahalise toetusega. Siseturu laienemise kogemused on näidanud, et struktuurifondidel on oluline tähtsus sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tagamise raames. Seega soovitab komitee näha ette asjakohased tugimeetmed, et vältida sotsiaalse ja territoriaalse ebavõrdsuse kasvu. Seepärast pöörab lepingu järelevalvekomitee erilist tähelepanu Euroopa põllumajanduse ja maaelu arengu naabrusprogrammi ENPARD elluviimisele.

3.8 Moldova keskkonna seisund annab põhjust tuleviku pärast muret tunda (pinnas, vesi, energia) ning seda tuleb võtta arvesse ka lepingus. Selles valdkonnas on eriti problemaatiline Nõukogude pärand, eelkõige mürgiste jäätmete käitlus. Viimaste aastate põuaperioodid on paljastanud Moldova majanduse haavatavuse keskkonna ja kliima halvenemise suhtes. Lisaks on rohkem kui pool põhjaveest reostunud, samas kui sellega täidetakse elanikkonnast kahe kolmandiku joogiveevajadus. Keskkonnapoliitika probleem on eraldatud rahaliste vahendite vähesus, olenemata sellest, et riik on võtnud rahvusvahelisi kohustusi, sh Rahvusvahelise Investeerimispanga ees. Lisaks oleks väga vaja tõsta kõikide ettevõtjate teadlikkust transpordi- ja ehitusasjadest, mis ei paku praegu neile veel erilist huvi. Moldova, kes on Euroopa energiaühenduse liige, on liigselt sõltuv fossiilkütuste sisseveost ning energiatõhusus on endiselt madal. Komitee pooldab energiasäästuga, ressursitõhususega ja jäätmekäitlusega tegelevate keskkonnaorganisatsioonide toetamist.

3.9 Mõjuhinnangus tuleb pöörata tähelepanu Transnistria olukorrale, et hinnata põhjaliku ja täieliku vabakaubanduslepingu mõju piiride julgeolekule, samuti majanduslikku ja sotsiaalset mõju. Leping võiks aidata ületada sisemisi erimeelsusi ning tagada territoriaalse terviklikkuse.

4. **Ettepanek asutada Moldova majandus-, sotsiaal- ja keskkonnakomitee**

4.1 Selleks et suunata kodanikuühiskonda tihedama dialoogi ja mõttevahetuse poole, soovitab komitee asutada piirkonna teiste riikide eeskujul Moldova majandus-, sotsiaal- ja keskkonnakomitee. Tuginedes Euroopa erinevatele kogemustele, saab Moldova leida oma tee selle protsessi raames.

4.2 Moldova majandus-, sotsiaal- ja keskkonnakomitee oleks vastus kodanikuühiskonna struktureerimise vajadusele ning tugevdaks selle mõju ja elujõulisust. Praegused rohked projektipõhised struktuurid annavad küll paindliku ja katselise raamistiku, kuid nende järjepidevus on kaheldav ja toimimine habras. Sotsiaalpartnerite, eri liikumiste ja VVOde seisukohtade kirevus vähendab nende nähtavust ühiskondlikes aruteludes.

4.3 Moldova majandus-, sotsiaal- ja keskkonnakomitee annaks väärtusliku panuse konsensuse leidmisse selles eri valikute ees seisvas ühiskonnas, võimaldades võtta arengumudelis arvesse eri huvisid. Arendada tuleb mõttevahetusel põhinevat koostöökultuuri, mis koondub säästva arengu kolme samba ümber. See oleks ka suur samm edasi Transnistria taasintegreerimise elujõulise strateegia kujundamisel.

4.4 Moldova majandus-, sotsiaal- ja keskkonnakomitee kui erapooletu ja rahastajate poolt mittemõjutatav organ võimaldab tagada analüüside sõltumatuse, soosides samas eri arvamuste väljendamist. Oma analüüsides võiks nimetatud komitee lisaks sellele käsitleda soo, päritolu või usutunnistuse tõttu diskrimineerimise vastu võitlemist.

4.5 Moldova majandus-, sotsiaal- ja keskkonnakomitee täidaks vajaduse hinnata riiklikku poliitikat seoses ELi õigustiku ülevõtmisega. Koostöös Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega võiks nimetatud komitee korraldada kohtumisi kaubanduslepingut käsitleva ühise järelevalvekomiteega.

Brüssel, 11. juuli 2012

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president

Staffan NILSSON